

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4536/2022
15.05.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић, Надежде Видић, др Илије Зиндовића и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Радовановић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства унутрашних послова, коју заступа Државно правобранилаштво са седиштем у Београду, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1457/22 од 03.06.2022. године, у седници одржаној 15.05.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1457/22 од 03.06.2022. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ, пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1457/22 од 03.06.2022. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2241/2020 од 27.01.2022. године у ставу другом и четвртном изреке и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2241/2020 од 27.01.2022. године, ставом првим изреке, дозвољено је преиначење тужбе као у поднеску од 04.06.2021. године. Ставом другим изреке, одбијен је, као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете исплати износ од 2.423.816,41 динар са припадајућом законском затезном каматом на појединачно опредељене месечне износе, ближе наведено у садржају овог става. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован предлог тужене да суд одреди прекид поступка. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужилац да туженој на име трошкова поступка плати 16.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1457/22 од 03.06.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда у ставу другом и четвртном изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. ЗПП.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије на основу члана 404. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 18/20), Врховни суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији тужиоца, ради уједначавања судске праксе, са којих разлога је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код тужене. Решењем тужене од 31.12.2013. године тужиоцу је престао радни однос са 31.12.2013. године, са правом на посебну пензију. Пресудом Управног суда У 1221/15 од 07.12.2017. године поништено је решење Жалбене комисије Владе Републике Србије од 29.06.2015. године и предмет враћен на поновно одлучивање у делу којим је одбијена жалба тужиоца изјављена против решења тужене од 31.12.2013. године. Решењем Жалбене комисије Владе Републике Србије од 26.02.2018. године усвојена је жалба тужиоца и поништено је решење тужене од 31.12.2013. године и предмет враћен туженој на поновни поступак, да би тужена решењем од 04.03.2019. године утврдила да је тужиоцу престао радни однос код тужене 31.12.2013. године, са правом на посебну пензију. Након доношења решења Жалбене комисије Владе Републике Србије од 22.08.2019. године, тужилац је поднео тужбу Управном суду 10.10.2019. године, тражећи да Управни суд у спору пуне јурисдикције донесе пресуду којом ће поништити решење Жалбене комисије Владе Републике Србије од 22.08.2019. године и сам решити конкретну управну ствар, у смислу обавеза тужене да тужиоца врати у радни однос на радно место на коме је радио до незаконитог престанка радног односа или да донесе пресуду којом ће поништити другостепено решење Жалбене комисије Владе Републике Србије од 22.08.2019. године и предмет вратити надлежном органу на поновни поступак и одлучивање.

Из налаза и мишљења судског вештака за економско финансијску област утврђена је разлика између исплаћених посебних пензија и зараде коју би тужилац остварио да је радио у периоду од 01.01.2014. године до дана вештачења у износу од 2.304.131,72 динара са датумима доспелости исказаним у прегледу у налазу судског вештака.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио, као неоснован тужбени захтев тужиоца са образложењем да Управни суд још увек није донео одлуку по тужби поднетој против другостепеног решења тужене од 22.08.2019. године, те да је захтев тужиоца за исплату разлике плате коју би евентуално остварио да је наставио да ради код тужене и посебне пензије коју је у утуженом периоду примио, за сада преурањен.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против првостепене пресуде, жалбу тужиоца одбио као неосновану, прихватајући разлоге које је дао првостепени суд за своју одлуку.

Овако становиште нижестепених судова, засновано је на погрешној примени материјалног права.

Чланом 133. став 4. Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“ бр. 62/06 ... 99/14), прописано је да државном службенику престаје радни однос даном коначности решења о престанку радног односа.

Имајући у виду напред наведену одредбу закона, то следи да државном службенику радни однос престаје уколико је решење о престанку радног односа коначно. Међутим, поред тога, решење о престанку радног односа мора бити и правноснажно да би имало правно дејство. У конкретном случају, како је након доношења новог решења о престанку радног односа тужиоцу од 04.03.2019. године (које је потврђено решењем Жалбене комисије Владе Републике Србије од 22.08.2019. године) и које је као такво коначно, тужилац је поднео тужбу Управном суду за поништај наведених одлука, о којој још није одлучено, то следи да решење тужене није постало правноснажно, због чега тужиоцу припада право на накнаду штете. Стога, како је у конкретном случају незаконитим поступањем тужене проузрокована штета тужиоцу, јер тужена није донела законито решење о радноправном статусу тужиоца, а што за последицу има да је тужилац лишен прихода које би остваривао по редовном току ствари, то тужилац има право на исплату разлике између зараде коју би остваривао на пословима које је обављао и посебне пензије која му је исплаћивана у спорном периоду и његов захтев није преурањен.

Имајући у виду да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање остало непотпуно утврђено, због чега није било услова за преиначење побијане одлуке, то је Врховни суд одлучио као у ставу другом изреке.

У поновном поступку, првостепени суд ће имајући у виду да је тужилац од 31.12.2013. године лишен прихода које би остваривао по редовном току ствари, што је последица пропуста тужене да донесе законито решење о његовом радноправном статусу, да је тужена у обавези да доведе материјалну ситуацију тужиоца у оно стање у ком би се налазило у одсуству штетне радње, па с тим у вези првостепени суд ће ценити налаз и мишљење судског вештака за економско финансијску област, који је пропустио да цени због погрешне примене материјалног права, након чега ће правилном применом материјалног права донети нову и закониту одлуку.

На основу изложеног, Врховни суд је одлуку као у ставу другом изреке донео применом члана 416. став 2. ЗПП, а укинута је и одлука о трошковима поступка на основу члана 165. став 3. ЗПП, јер зависи од коначног спора.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић